

1737

1737, 14

DISSERTATIO IVRIDICA
 DE
FIDEICOMMISSO
NVTV RELICTO

QVAM
 MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS

IN ACADEMIA LIPSIENSI

CONSENSV

P R A E S I D E

DN. ABRAHAMO KAESTNERO

IVRIVM DOCTORE ET PRACTICO

IN

AVDITORIO ICTORVM PETRINO

ERVDITORVM EXAMINI

SVBMITTIT

ADAMVS Christlieb Schön

GORLIC. LVSAT.

AVCTOR RESPONDENS.

DIE XIV. IVNII, ANNO MDCCXXXVII.

L I P S I A E
 LITERIS RICHTERIANIS.

DISSERTATIO IURIDICA
DE
FIDUCIARUM
NATURALI

QUAE
MAGNIFICENTIAE ORDINIS

IN ACADEMIA IURIS

CONSTITUTAE

PRÆSIDENTE

DR. ABRAHAMO KARSTENRO

HAUPT DOCTORE ET PRACTICO

AVDITORIO IURIS PRAESIDENTE

SEVENTHOMI EXAMINI

SYMPHONIA

ADAMO CARSTENRO

CLERICO

MYSTICIS

1771

HERMANNI

PERILLVSTRI AC EXCEL-

LENTISSIMO DOMINO

DOMINO

GEORGIO ERNST

DE GERSDORFF

DYNASTAE IN REICHENBACH, OBER-
ET NIEDERSDORFF, OELITZSCH &c.

SVMMO IN GORLICENSI PRINCIPATV CVRIAE
PROVINCIALIS PRAESIDI,

POTENTISSIMI POLONIARVM REGIS SAXO-
NVMQVE ELECTORIS SERENISSIMI
CLAVIGERO

DOMINO AC MECAENATI

SVO INDVLGENTISSIMO

DEMISSISSIME COLENDO,

PERILLVSTRIS AC EXCEL-
LENTISSIME DOMINE!

INDVLGENTISSIME MECAENAS!

*Vod in praesenti TIBI,
VIR PERILLV-
STRIS! tenuis meae
camenae, quae in Lipsien-
sum tilieto se Themidi
sacrauit, tralatitias tam
firma animi confisione
offeram primitias, efficit
illa laetabilis gratia, qua
patrem meum, sed iam humanis rebus mibique nimis
mature ereptum, nunquam dedignatus fuisti.
Quem-*

Quemadmodum mitissimi Patroni non semper muneris pretium, sed dona potius ferentis animum circumspiciunt; sic, **INDVLGENTISSIME MECAENAS!** haec leuis opella, quam ego **TIBI** demississima mentis religione dedico, non mendosa quadam coniectura eandem, qua genitorem meum ornasti, diuinare gratiam, eamque, ut laetissima me lactat spes, certe assequi valet. Ego vero veniam a **TE, VIR PERILLVSTRIS,** expetere mihi deuotissime necesse habeo, cui cum grauissimorum Tuorum negotiorum catena in mentem venit, tum huius rei, quam Illustri nomini **TVO** inscribere religiosissime iam annitor, tenuitas obuersatur meo animo. Verum enim vero indulgentia **TVA** fretus iam non tantum hunc academicum libellum meum **TIBI** offero, sed insimul ad votorum meorum ardentissimam pietatem propero. Seruet **DEVS, TE, VIR PERILLVSTRIS,** Gentemque **TVAM TVIS** meritis & nominibus splendidissimam in seros admodum annos; concedat **TIBI** Numen omnem ex alto faustitatem, eiusdemque cum **TIBI,** tum omnibus bonis ingeniis exoptatissimam perpetuitatem. Iam

*meam exiguam cemenam gratiae TVAE summae
de meliori nota commendatam foue, eandemque
grauissimo TVO tuere praesidio, quod uehementer
flagitat*

**VIR PERILLVSTRIS AC EX-
CELLENTISSIME,
INDVLGENTISSIME MECAENAS**

Nominis TVI Perillustris

Cultor perpetuus
ADAMVS Christlieb Schön,
Gorlic, Luf,

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
FIDEICOMMISSO
NVTV RELICTO.

§. I.

Vltimarum voluntatum fauorem semper maximum fuisse, nemo facile inficias ibit, imo pro lege elogium vltimum habetur, v. l. 5. *testam. quemadm. aper. l. 1. si quis omiff. caus. testam. l. 28. C. de Episc. & Cler.* modo non fit contra legem, v. l. *nemo, 55. de Leg. 1.* Egregia hac de re est constitutio CONSTANTINI in l. 1. C. de SS. Eccl. dum scribit: *nihil enim est, quod magis hominibus debeat, quam vt supremæ voluntatis, postquam iam aliud velle non possunt, liber sit stilus, & liberum, quod iterum non redit, arbitrium i. l. 5. C. de necess. seru. haered. inst.* Tantum itaque abest, vt calculum addamus B. ARGENTRAEO in *Comment. consuetud. Britannic. ad rubr. Tit. 22. adferenti: rem conscientiae periculosam, & iustitiae regulis aduersam esse, ordinare de bonis testa-*

Fauor vltimarum voluntatum est maximus.

Notatur Argentraeus.

menta suis; quin potius in ea sumus opinione, ne *iure* quidem *naturali* tanta necessitate parentum fortunae deberi liberis, vt salua hisce alimentaria portione, aliis hic quicquam vltimo voluntatis elogio elargiri Genitoribus non sit integrum. v. *Grot. de I. B. & P. Lib. II. c. 7. §. 4.* PVFFEND. *de I. N. & G. Lib. 4. c. 11. §. 7.* & STRYCK. *de Suec. ab intest. Diss. 1. c. 1. §. 8.* nemo propterea conscientis inuito iure laqueos iniicere necesse habet, si de certo haerede sibi prospicere velit; interest enim defunctorum, vt habeant successores, interest & viuentium, ne praecipitentur quam diu iuste deliberant, *iuxta Leg. 6. pr. de interrog. in iur. fac.*

§. II.

Variis modis aliquid ex alterius testamento acquiritur.

Hic in specie de fideicommissum agitur.

Capit autem aliquis ex alterius vltima voluntate vel integram haereditatem *titulo institutionis, substitutio- nis &c.* vel rem singularem, *titulo legati &c.* idque vt plurimum per solenne testamentum, *sue* sit scriptum, *sue* nuncupatiuum. Aliquando vero etiam *vel* tota haereditas, *vel* certa illius portio, *vel* res singularis per fideicommissum alicui relinquitur, de quo acquirendi modo in specie quaedam delibare, animum induximus.

§. III.

Describitur Fideicommissum.

Describitur fideicommissum, quod sit vltima voluntas, qua *vel* tota haereditas, *vel* pars eius per intermediam personam, verbis precariis relinquitur, mediante restitutione. v. *L. 46. ad SCrum Trebell §. 8. Instit. de fideicommiss. haeredit.* Tres igitur circa fideicommissum intercedunt personae: *Prima* vocatur fideicommissum mittens,

mittens, qui relinquit: *Secunda*, fideicommissarius, cui restituitur: & *Tertia*, fiduciarius, qui restituere iubetur. Relinquitur autem fideicommissum *partim* ab intestato, *partim* in testamento solenni, *quando haeredi scripto iniungitur, partim* in codicillis, v. §. 2. & 10. *Inst. c. l.* In his enim fideicommissum vniuersale non minus ac particulare recte constituitur. v. BEYER. *ad ff. Tit. de iure codicill.* vbi simul adducit, quod haeres fideicommissarius ab haerede directo post SCtum Trebellianum in effectu non differat. *Conf. STEPHAN. ad π. tit. ad SCtum Trebell. s. 2. & lit. i. ibid. p. m. 620.*

Circa hoc tres intercedunt personae. Relinquitur partim ab intestato, partim in testamento solenni, partim in codicillis.

§. IV.

Infinite vero sunt inter Doctores de Fideicommissis controuersiae, de quibus tot eorum testantur scripta; Nos, pro instituti ratione, de casu: *quatenus fideicommissum nutu relinqui atque peti cum effectu possit?* tantum solliciti erimus, cum etiam hic haud raro lis oriatur.

Infinite circa Fideicommissa sunt lites. Hic in specie de fideicommissum nutu relicto agendum.

§. V.

Quod etymologiam *nutus* attinet, deriuationem *Nutus* etymologia: debet suam verbo *nuere*, quo nihil aliud exprimitur, quam capitis potissimum *germanice nicken*, aut oculorum *germ. mincken*, aut manuum motu, *germ. weisen*, vel gestu voluntatem suam ostendere, *vel* affirmando aliquid *vel* negando. Hinc CICERO: *nutus tuus potest hominem retinere*, ID. ad fam. XI. 12. vnius hominis nutum intueri: & PLIN. *Ep. I. 7. nutum dicit: cum quis annuit, renutum, cum recusat, namque ego, inquit,*

quit, *simili nutu ac renutu respondere voto tuo possum.*
 Vnde Proverbium: *nutu ac renutu.* Frequentatium
 eius est *nutare*, i. e. saepe capite huiusmodi signum fa-
 cere. Distinguit inter *nutare*, *nuere* & *nictare* NO-

Nonius di-
 stinguit inter
nutare, *nuere*,
 & *nictare*.

Alii his voci-
 bus promi-
 scue vtuntur.

NIVS, *nutare*, inquit, *capitis est*, inclinando, vel in gy-
 rum mouendo: *nuere narium vel labiorum: nictare ocu-
 lorum, aperiendo eos aut claudendo vel vtrumque vel alte-
 rum.* Ab aliis tamen haec vocabula promiscue sumun-
 tur, vid. PLAVTVS in ASINARIA. *act. 4. Scen.*
1. v. 32.

§. VI.

Nutu etiam
 negotia inter
 viuos contra-
 huntur.

Patet ex dictis nutum etiam in quibusdam nego-
 tiis inter viuos, quo alter alteri valide obligatur, suffi-
 cere, in cuius rei testem adducimus GROTIUM *de*
I. B. & P. c. u. §. u. qui, dum modos valide promittendi
 describere vult, dicit: *modum promittendi quod attinet,*
is, ut de dominii translatione diximus, requirit actum ex-
ternum, i. e. signum sufficiens voluntatis, quale interdum
esse potest NB. nutus, frequentius tamen vox aut literae.

§. VII.

Non tamen
 indistincte
 omnia.
 sic nutu ne-
 mo potest po-
 stulare, nec
 nutu iudicis
 officio quis
 fungi potest.

Diximus §. praec. quod in quibusdam negotiis inter
 viuos nutus sufficiat, de omnibus enim indistincte hoc
 adferere non audemus, sic v. g. nutu neminem postu-
 lare posse credimus, quapropter mutus ab hoc munere
 excluditur, non tam quod cum lex, quam natura ab
 hoc officio excludat. Parili modo nutu neminem iu-
 dicis officio fungi posse, persuasum nobis habemus, *a. L.*
1. & 2. C. de sent. ex pericl. recitand. Alias autem in-
 finita

finita fere negotia nutu valide celebrantur, v. g. sponsalia & nuptiæ, omnes contractus consensuales, seruitutum constitutio, receptio in nauem, cauponam & stabulum, dotis constitutio &c. Sed hæc omnia peculiarem transactionem merentur, & propterea saltem a nobis sunt adducta, quo eo facilius cum Imperatore IVSTINIANO a. s. vn. *Inst. de lege Fusia Caninia tollenda*, a negotiis inter viuos ad vitimas voluntates concludere possimus. An vero semper procedat hæc argumentandi ratio, forsân in conflictu videbimus.

Bene autem nutu contractuntur sponsalia, nuptiæ, &c. Argumentum a contractu inter viuos ad vitimas voluntates.

§. VIII.

Haeredis institutionem esse caput & fundamentum totius testamenti, ex §. 34. *Inst. de leg. patet*. Quæstio (quam CYNVS in l. 29. C. de testam. Sabbatinam, MENOCH. vero Tom. I. Lib. IV. c. 8. n. 1. de praesumpt. grauem ac controuerfam, appellant,) igitur primo loco occurrit: *Virum haeredis institutio nutu fieri possit?* Multi hanc simpliciter negant, quia hic manifesta mentis declaratio requiritur vel voce vel literis, per l. 29. C. de testam. ibi: *quod si non fuerit obseruatum, & nomen haeredis vel haeredum non fuerit manu testatoris scriptum, vel voce coram testibus nuncupatum, hoc testamentum stare minime patimur &c.* Et in verbis praecedentibus dictæ legis: *Si talis est testator, qui neque scribere, neque articulate loqui potest: mortuo similis est, & falsitas in elogis committitur*, hinc IULIVS CLARVS in libr. *receptar. sentent. §. testamentum, qu. 39. n. 8* putat, ad decisionem huius quæstionis caesarea interpretatione esse opus. Pro negatiua vterius dicunt: Nutu non declarari voluntatem, nisi coniecturali & praesumpto quodam modo,

Haeredis institutio est caput Testamenti.

An haeres nutu institui possit? Multi negant. Horum ratio.

mōdo, per coniecturam autem haeres institui nequit, v. l. vn. π. si tabulae testamenti extab. ad haeredis quippe institutionem lex requirit certitudinem, non coniecturam vel praesumptionem, quia agitur de maximo praedicio venientium ab intestato, a. l. vl. C. qui testam. fac. poss. quam ob causam negatiuam etiam amplexa est sententiam F. I. V. Mens. Nouembr. 1720. referente de WERNHER. P. VII. Obs. 32. p. 85. seq.

§. IX.

Alii distinguunt duos casus. Adducitur primus,

Alii quaestionem in totum non negant, sed distinguendo incedunt. Formant scilicet statum controuersiae duplici modo; PRIMO: si testator aduocato vel notario mandauit, ut ultimam suam voluntatem conciperet, & in formam debitam redigeret; Is vero, nimirum Notarius, scripto eam comprehensam, coram testibus ad hunc actum conuocatis, recitet, atque testatorem interroget: *an haec fuerit eius voluntas & sit?* testator autem, forsā graui morbo adfectus, nutu declaret voluntatem, annuendo hoc casu ei quod ipsi fuit praedictum, & de quo interrogatus fuit, *valere haeredis institutionem nutu confirmatam*, plerique aiunt, non quidem *per legem cit. 29. C. de testam.* vi cuius testator articulate respondere tenetur, sed *moti l. 8. §. at cum humana fragilitas, C. qui testam. fac. poss.* cui opinioni etiam, uti nobis videtur, recte adfentit BRVNNEM. *ad c. l. 29. n. 11.* SECVNDO: an valeat haeredis institutio: *Si nulla praecessit commissio vel mandatum, aut voluntas testatoris?* vbi iterum quidam indistincte adfirmatiue respondent, v. ALCIAT. *Conf. 77.* Alii vero negatiuam amplectuntur se fundantes in *d. l. 8.* vbi praerequiritur, *ut praecesserit commissio*

Proponitur secundus.

missio & voluntas testatoris, cui accedit WESENB. *Tr. de testam. & qui testam. fac. n. 8.* Nos fatemur, quaestionem non sine fundamento in utramque partem disputari posse, si rationes, *cur olim haeredis nomen ab ipso testatore scribi, aut voce nuncupari debebat*, inuestigare velis. v. MENOCH. *de praesumpt. Tom. I. Lib. IV. praesunt. 8. n. 8. seqq.* Quidam vt hunc nodum Gordium soluant, distinguunt inter *interrogationem blandam & monitoriam nudam*, & inter eam, quae cum dolo, metu aut importunitate coniuncta est. Illam non putant prohibitam, *a. l. 1. 2. & vlt. ff. C. si quis aliq. testat. prohib.* bene vero hanc, *a. l. 52. in f. pr. de haered. inst. conf. TVSCH. Pract. Concl. Lit. T. concl. 124. CARPZ. P. III. C. 5. D. 4. & 5.* Plures hac de controuersia rationes & Doctores tam pro affirmatiua quam negatiua, exhibet DAVTH. *de testam. n. 234. p. m. 277. seqq.*

§. X.

Possimus alia testamenta, in quibus haeres *nutu* institui potest valide, adducere v. g. Testamentum *ad pias causas*, quod absolute plerique DD. *nutu* fieri posse, intuitu religionis & fauore pietatis statuunt, *per Gloss. in c. 13. X. de testam.* quam singularem & communem vocat BALD. *in l. 1. C. de S. S. Eccl. conf. TIRACVELL. de priuil. piae caus. priu. 8.* Referru huc etiam posset testamentum militis, cuius vltimum elogium, si in acie constitutus sit, quocunque modo, sine omni solennitate pro valido habetur, vt *nutus* hic nullo modo excludi queat. Sed linquimus haec cum aliis, & in specie transimus ad fideicommissum, quatenus *nutu* relinqui potest.

Testamentum ad pias causas *nutu* subsistit.

Vt & testamentum militis.

Transgressio ad fideicommissum.

B

§. XI.

§. XI.

Hoc solo nutu
relinqui potest.

Fideicommissum *nutu* solo relictum, validum esse, vix aliquis dubitare poterit, ob expressam dispositionem *l. 21. ff. de Leg. III.* & per *legem 22. C. de Fideicom.* Et, quod pertinet ad rem ipsam, omnes, fideicommissum (*hodie etiam legatum*) nutu relictum, validum esse fatentur.

Saltem quoad
modum relin-
quendi non
conveniunt.
Quidam re-
quirunt prac-
cedentem te-
statoris vo-
luntatem &
iustionem per
*l. 39. §. 1. de
leg. 3.*

Circa modum relinquendi autem non conveniunt. Statuunt enim haud pauci, *ut praecesserit seria voluntas ac iussio testatoris in eo qui nutu relinquit fideicommissum*, per *l. 39. §. 1. de leg. 3.* & ex casu hac in lege recensito, colligunt: *Si ad fideicommissum ad interrogationem alterius verbo $\mu\alpha\lambda\iota\sigma\tau\alpha$ relictum, requiritur ad minimum, ut testator praedixerit, se ita dispositurum convocatis amicis aut testibus, multo magis hoc necessarium erit in fideicommisso nutu relicto v. MOLINAEVS in l. 1. §. 2. n. 26. seqq. de V. O. & CVIACIVS L. IX. Obs. c. 37.* quam opinionem ulterius probare satagunt per *d. l. 21. de leg. 3.* ubi capacitas loquendi, nulla alia de causa desiderari videtur, quam ut ex verbis praecedentibus & sequentibus facilius certa & non dubia voluntas colligatur.

§. XII.

Dicta lex ta-
men casum
specialem
continet
hinc ab illa
acceditur.

Verum enim vero si rem penitius considerare velimus, casus, qui *cit. loco* recensetur, plane singularis & specialis esse videtur, ut propterea exinde argumentum firmum desumi nequeat, cum decisionem quaestionis non contineat, id quod non obscure ex ipsis verbis finalibus *dicti casus* adparet: *super hoc dubitandum non esse, quin fideicommissum valeat*: quae satis innuunt validum esse legatum vel fideicommissum, licet omnia, quae in casu

casu ibidem relato referuntur, accurate non sint obseruata. Et haec opinio scilicet nec *inssonem* nec *testium rogationem* etc. praecise hic requiri, manifesta redditur per l. 22. C. de *fideicommiss.* quae est huius tenoris: *ob leg. 22. C. de fideicommiss. Es in epistola, vel libello, vel sine scriptura, imo etiam nutu, fideicommissum relinqui posse, adhibitis testibus, nulla dubitatio est: hic saltem testes requiruntur, vtrum vero fortuito sint praesentes, vel rogati adesse debeant, lex nil disponit; accedit in genere ad fideicommissum relinquendum rogationem testium necessariam non esse, vt itaque qui hanc praecise adserere velit, sine lege loqui videatur, & propterea ipsi erubescendum. v. Nou. 18. c. 5.*

§. XIII.

Obiiciunt porro *legem 10. C. qui testam. fac. poss.* vbi de surdo & muto disponitur, quod *neque testamentum facere, neque codicillos, neque fideicommissum relinquare, neque mortis causa donationem celebrare possit;* ex quibus verbis *legem 21. de leg. 3.* sublatam esse, & fideicommissum, ab eo, qui eloqui nequit, relinqui non posse concludunt; cui sententiae etiam ad stipulari videtur DAVTH. *de testam. §. 194.* putans, quod non *quis mutus* ad fideicommissum relinquendum sufficiens sit, sed requiratur in annuente, vt loqui possit. Sed *re-* Saluatur l. 10. C. qui testam. fac. poss.
spondetur: in ipsa lege 21. cit. ab initio quidem dicitur: Nutu etiam relinquitur fideicommissum, dummodo is nutu relinquat, qui & loqui potest. Sed NB. statim & immediate additur limitatio: nisi superueniens morbus ei impedimento sit, quod vtique in illo qui casu mutus est, titio l. 21. de leg. 3.

B 2

ita

Receditur a
Cuiacio

&

Dauthii inter-
pretatione.

ita se habet. Vt propterea opus non sit statuere cum
CUIACIO ad l. 6. §. fin. qui testam. fac. poss. haec
verba: nisi superueniens morbus ei impedimento sit, sup-
positicia esse, & Tribonianisimum redolere, nec cum
DAVTH. c. l. num. 195. de morbo in ipso actu testandi
vel fideicommittendi superueniente explicare: quia
verba, si ratio manifesta restrictionem non vrgeat, sim-
pliciter accipienda sunt. Hinc STRYCK de iure
sensuum Diss. IV. n. 34. c. 3. p. m. 248. Perinde, inquit,
se res habet in illo, cui in actu testandi violentia morbi lo-
quela adimitur, quam in illo, qui ante aliquot annos lo-
quelam amisit, uterque enim fari potuit; sed ubi fideicom-
missum relinquendum, neuter potest: Potest tamen uter-
que ex aequo sensa mentis nutu declarare; & forte rectius
is poterit, qui iam diu loquela priuatus fuit, quam qui
subitaneo morbo impeditur: in hoc enim vix salua delibe-
randi facultas adesse poterit, cum illum reuera agonizan-
tem aestimemus, cui moribundo vox plane deficit. Vt ta-
ceamus, quod C. I. A. iii. de leg. §. 31. n. 2. verba in l. 21.
ad quae dissentientes prouocant: qui loqui potest &c.
videatur explicare, quod idem denotent, ac si dictum
fuisset, qui interroganti: an hoc vel illud Titio relin-
quat? nutu annuit, cum aliis ad quos ibidem pro-
uocatur.

§. XIV.

Ad legem 10.
C. qui testam.
fac. poss. re-
spondio.

Quod vero pertinet ad l. 10. C. qui testam. fac. poss.
quam vt obstantem & derogatoriam obiciunt, respon-
detur: Satis conuenienter hoc adstrui non posse, iuxta
vulgatum illud: legem posteriorem stricte interpretandam
esse.

esse. Cuilibet autem euoluenti & inspicienti *legem cit. 10.* facile etiam patebit, hanc legem correctoriam specialiter loqui de testamento, & propterea ad illa fideicommissa, quae extra testamentum relinquuntur, non esse extendendam; accedit fauor vltimae voluntatis, cum semper laborandum, vt conferuetur potius vltima testatoris dispositio, quam vt corruat.

§. XV.

Ex dictis, vt opinamur, satis adparet, neutiquam cum DAVTH. *c. l. §. 194.* statuendum esse, *legi 21. cit.* per legem 10. allegatam derogari, sed sufficere omnino *dicta l. Nutu 21.* quod testator loqui potuerit, vel morbo impeditus, adhuc interrogata *nutu* significare possit, quae opinio non parum roboris accipit *ex l. 65. § 3. ad SCum Trebell.* ille itaque, qui natura fari non potest *cit. leg. 21.* saltem excluditur v. BRVNNEM. *ad d. l.* Quia igitur *neque in l. 21. neque 65. §. 3.* hic adductis, praecedentis iussionis, intuitu testium, fit mentio, concludendum esse putamus *ex l. 22. C. de fideicommissis.* Fideicommissa & legata praesentibus testibus, etiam absque praecedenti iussione testatoris *nutu*, recte relinquuntur. Id quod praepimis quoad legata pia dubio caret, quae *nutu & signis* indistincte relinquuntur. BRVNNEM. *c. l. n. 3.*

Non derogatur legi 21. de leg. 3 per l. 10. C. qui testam. fac. poss.

§. XVI.

Fideicommissum autem *sue* in codicillis, *sue* in epistola, *sue* ab intestato, *nutu solo* relinquatur, quinque testes requirit.

Fideicommissum regulariter 5. testes requirit.

Exceptio.

que requirit testes regulariter *a. l. f. §. f. C. de codicill.* excipitur casus, vbi in testamento etiam pauciores admittuntur *v. g.* tempore pestis, *a. Dec. Et. 46.* Imo, si electa sit *vel* haeredis, *vel* fideicommissarii, *vel* legatarii fides in specie, plane sine vllis testibus recte relinquatur fideicommissum *v. §. f. l. de fideicomm. haered. l. f. C. de fideicomm. conf.* BOEHMER. *de codicillis absque testibus validis. Hal. 1707.* Hoc enim casu, is cuius fidei aliquid commissum, (*praestito prius a fideicommissario iuramento calumniae*) *vel* se iurisiurandi praestatione liberare, *vel* fideicommissum praestare tenetur, *d. l. fin.* Oneratus autem tantum iurare cogitur, non vero huius haeres, vti pronunciauit *F. I. L. Mens. April. 1712.* Rationes pro vtraque sententia vide in Dni PRAESIDIS Dissertatione: *De vsu practico & aequitate legis vlt. C. de fideicomm. Lips. 1727. habita. §. 27. 28. 29.*

§. XVII

An fideicommissum coram paucioribus, quam quinque vel sine testibus, nutu relictum, valeat, ita vt ex *L. vlt. C. de fideicomm.* agi queat? Adfirmatur.

An vero fideicommissum coram paucioribus quam quinque testibus, *nutu* relictum, pro valido sit habendum, ita, vt fideicommissario *ex dist. l. vlt.* agere sit integrum, & propter *nutum* fiduciario iuramentum deferre possit? prima facie negandum videtur, cum vix *solo nutu* illud exprimere posse quis praesumendus, quo alter iusiurandum subire teneatur, & periculosum sit super causa dubia conscientiam alicuius tangere. Quicquid vero sit, affirmatiua sententia verior censenda, quia, licet verba deficiant, ex coniectura tamen voluntatis fideicommissum suppleri potest, *v. l. 30. de leg. 2. l. 77.*

L. 77. §. 22. *cum imperfecta, eod.* sola quippe voluntas spectatur in fideicommissis, etiam si ex verbis commode concipi haud possit, dum tamen ex coniecturis colligatur. v. l. 15. C. de fideicomm. L. 67. §. pen. & ult. de leg. 2. CARPZ. P. 3. Const. 7. Def. 8. n. 9. sqq.

§. XVIII.

Egredie hanc thesin illustrat *Incluti Scabinatus Lipsiens.* *Mense Dec. 1688.* versus *Zittaniam*, ad interrogationem *Christiani Tierburgi*, exaratum responsum, quod propterea etiam verbotenus hic adicere non dubitavimus. Est autem huius tenoris:

Responsum
Dnn. Scabi-
norum Lipi-
ensium.

Ist eurem Eheweibe, kurz vor ihrem, abgewichenen Monat *Novembr.* erfolgten Todes-Fall, durch einen Schlagfluß die Sprache benommen worden; Nachdem sie nun in Gegenwart ihrer Kinder und derer Curatoren, von ihrer Stieff-Tochter, ob sie euch von ihrem Vermögen etwas vermachen wolle? befraget worden, mit dem Kopffe genicket, und den Mund aufgethan, auch auf ferner Befragen: Ob ihr soltet 2. oder 1. Theil haben, mit dem Kopffe geschüttelt. Auf die Frage hingegen: Ob ihr soltet die Helffte geben? den Kopff aufgehoben, und nochmals darmit genicket, auch dem Vormund die Hand geboten.

Facti species.

So wollet ihr, ob nicht solches pro fideicommissio zu achten, und ihr die Helffte von ihrer Verlassenschaft, von ihren Kindern erster Ehe zu suchen befugt?

Ob nun wol zur Beständigkeit eines letzten Willens, insonderheit, daß von des Disponentis Meynung ganz

Rationes du-
bitandi pro
negatiua.

ganz gewiß sey, erfordert wird, solche Gewisheit hingegen, bey einem, der nicht reden kan, in denen dispositionibus nuncupatiuis zu ermangetn scheint, und zwar vornemlich bey denen Personen, so kurz vor ihrem Tode durch eine Kranckheit die Sprache verlohren, als von welcher man durch äusserliche Zeichen, nicht so leicht ihre Meynung und Willen abnehmen kan, als von denen, so mit dergleichen Vitio lange Zeit behaftet, und vermittelst vielfältiger Übung durch Bewegung der Lippen, Wincken, oder sonst ihre Gedancken an den Tag zu legen, erlernet; Immassen auch die Verordnungen eines letzten Willen, auf vorübergehende Befragung einer gewissen Person, und darauf erfolgte Antwort, oder sonst andere äusserliche Zeichen, durch Wincken oder Kopfnicken, nur sodann vor beständig gehalten werden, wenn die Person, so die Frage vorträget, auf keinerley Weise interessiret, oder verdächtig, der Disponens auch vorher mit selbiger darinnen communiciret, und man also zuvor, daß er einen letzten Willen machen wollen, gewiß sey, und nicht die Befragung ex abrupto geschehen. Im übrigen bey eures Weibes Disposition gnug Zeugen nicht vorhanden gewesen.

Rationes decidendi pro affirmatiua.

Da aber dergestalt euren Berichte nach, euer Eheweib das Gehör nicht zugleich verlohren, sondern was mit ihr geredet worden, wohl vernehmen können, auch bey vollkommenen Gebrauch ihres Verstandes geblieben, und aus denen von euch angeführten unterschiedlichen Bezeigungen durch Schüteln, sowol mit Nicken des Kopffs, die Person, so sie gefragt, nicht etwa eure leibliche Tochter, und also nicht verdächtig, die beyden Vormünder auch zu dem Ende, daß sie ihren letzten Willen

len mit anhören sollen, erfordert worden, dießennach, daß sie dergleichen zu machen des Sinnes gewesen, man versichert ist, eine ziemliche Gewisheit ihres Willens abzunehmen; zumalen, da eurem Anziehen nach, sie bey gefundenen Sagen öfters gegen ihre Kinder, daß sie euch die Helffte ihres Vermögens zuwenden wolle, erwehnet; dahero dißfalls dergleichen Umstände, da sonst sonwol die legata, als fideicommissa, nutu verlassen werden können, vorhanden. Im übrigen eures Weibes Kinder und Erben zugegen gewesen, und was bey Verordnung des euch gethanen Vermächtnisses vorgegangen, mit angehört und angesehen, dieselbe auch alle annos pubertatis überschritten, also *vi legis fin. C. de fideicommiss. der Zeugen Mangel der Disposition nicht hinderlich; nach mehrerm Inhalt eurer Frage. So möchte das euch be-* Decisio.

schiedene Vermächtniß, wenn obige Umstände richtig, wohl bestehen, und ihr nach Anleitung angezogenen *L. fin. C. de fideicommiss. wieder eure Stieff-Kinder dies-* Limitatio.

falls wohl klagen. Es wäre denn, daß nach denen zitierten Statuten kein letzter Wille anderer Gestalt gültig, als wenn er vor Richter und Schöppen aufgerichtet worden, auf den Fall möchtet ihr das beschiedene Fideicommissum mit Bestande nicht fordern, euch auch, daß ex facto des Vormundes, ihr an Erforderung der Gerichts-Personen gehindert worden, nicht behelfen noch zu statien kommen.

§. XIX.

Sicuti autem pro confirmanda sententia nostra:
fideicommissum nutu relinqui posse, optima sane ratione
C hoc

Mouetur dubium circa Statutum Zittauense.

hoc adduximus responsum; ita, vt ingenue fateamur, circa ea, quae intuitu statuti ibidem in fine adferuntur, haesitauimus paulisper, vt non possimus, quin pauca, ob connexionem materiae propositae, de Statuto *Zittauensi* adferamus.

§. XX.

Sit igitur ita, iuxta *Statutum Zittauense* testamenta non valere, nisi praescripto Senatus & in praesentia duorum Scabinorum sint condita: (*vt etiam testatur Statutorum Zittauensium extractus, quem §. 22. sub Lit. A. adiiciemus.*) Queritur autem, an non obstante tali statuto, fideicommissum *ex L. ult. C. de fideicommissis* peti possit? Negant hoc *laudati Domini Scabini* in Responso adducto; Pace tamen tantorum Virorum, de quorum scientia legitima, non tantum in vrbe sed orbe eruditis constat, non, quod procul absit, studio contradicendi, sed amore veritatis, nobis contraria arridet sententia. Licet enim concedamus eiusmodi statutum a Iure communi desectens pro lege loci seruandum, & ipsi iuri communi praefendum; vbi enim verba statuti clara & aperta sunt, vt de mente *statuentium* nullum suboriri queat dubium, ibi etiam praecise statuti verbis inhaerendum, *a. l. 21. de testam. milit.* eaque, quamuis dura sint, strictissime obseruanda, *a. l. 12. §. 1. qui & a quib. man.* cum Ictus statuto clementior esse nequeat, quia in iure nostro receptum, quod generi per speciem derogetur, *a. l. 80. de R. I.* nec enim a Iure communi statutum interpretationem passivam

Statutum a Iure communi recedens pro loci lege habetur.

quam recipere potest, a cuius dispositione *statuentes* expresse recedere voluerunt.

§. XXI.

Hiscæ tamen omnibus non obstantibus, præferendam esse putamus contrariam, quam nos amplexi sumus, opinionem: *Legatum vel fideicommissum omnino peti posse ex d. l. vlt. C. de fideicomm. etiamsi iuxta statutum testamenta iudicialiter fieri debeant*, his potissimum moti rationibus: quoniam statutum strictissimæ est interpretationis, in tantum, ut nec de persona ad personam, nec de re ad rem, nec de casu ad casum extendendum, nec vllò vnquam tempore ad consequentiam trahendum, *a. l. 14. de LL. c. 28. de R. I. in 6.* ex quibus inferimus: *Statutum Zirtaiense, quod vult, ut omnia testamenta, præscitu Senatus & in præsentia duorum Scabinorum, fieri debeant, ad casum legis vlt. C. de fideicomm. non esse extendendum, v. DECIVS, cons. 19. n. 13. vbi dicit: Statuta correctoria iuris communis non posse extendi ultra casum in quo loquuntur, nec ex identitate rationis, BART. in l. omnes populi de iust. & iur. n. 60. & in authent. quas act. n. 9. C. de SS. Eccl. quicquid igitur in statutis expressum non est, illud pro omisso habetur, a. l. 99. ibique DD. de V. O. & textu notab. in l. 64. §. 9. sol. matr. tantum enim saltem disponit, quantum loquitur, & quod Statutum non dicit, nec a nobis dicendum est, COTHM.*

Strictæ tamen
interpretandum.

Vol. 3. Resp. 45. n. 57. § 68. MEVIUS P. V. Dec. 2. n. 2. quem in modum, in casu legis nostrae ultimae Ordo Vitemb. Mens. Septembr. 1706. a Senatu Zittauienfi consultus, in causa Hannß Döblers, in väterlicher Gewalt seiner 4. unmündigen Kinder, und Consorten, contra Elisabeth Döblern respondit, referente de WERNHER. P. I. O. 324. p. 610.

§. XXII.

Extractus statuti, cuius §. 20. mentionem fecimus, ex capite: Von Testament zu machen, vti nobis statuta ipsa in MScto sunt communicata, est subsequens:

A.

Und ob es wol in eines jeden Menschen freyen Willen siehet, Testament und letzten Willen zu machen, und auch zu wiederruffen und zu verändern, wenn, und wie oft es ihm gefällig; So soll dennoch derselbige Mensch, der also sein Testament und letzten Willen bey gesunden Leibe, oder im Siech-Bette, machen will, solches thun bey guter Vernunft, mit wohlbedachten Gemüthe, und mit Vorwissen E. E. Rathes, in Gegenwartigkeit zweyer oder mehr hierzu von E. E. Rathe, oder denen Gerichten erfordereten Personen. Und erstlich bedenden, daß ein ieder vornemlich verpflichtet und schuldig

ſchuldig iſt, Gottes Lob und Ehre, auch gemeinen Nutzen zu mehren und zu fördern.

§. XXIII.

Quem adduximus caſus de ſtatuto Zittauienſi, alium gignit de priuilegio quo gaudet Civitas Patria. Nimirum Rex VLADISLAVS Gorlicenſibus ſpecialia indulſit priuilegium, (*quod in fine Diſſertationis ſub Lit. B. a nobis adieſtum,*) vi cuius teſtamenta & vltimae voluntates, niſi iudicialiter factae ſint, inualidae declarantur. Concordare cum diſto priuilegio etiam videntur Statuta Gorlicenſium *Artic. XLVII. vom Teſtamenten.* Ne itaque mihi Gorlicenſi, quod olim **SERVIO ICTO**, contingat, *turpe ſc. eſſe patricio & cauſas oranti, ius in quo verſatur, ignorare, v. l. 2. §. 43. ff. de O. I.* caſum circa Priuilegium prolatum in medium proferre lubet.

Adducitur Priuilegium Vladislai Gorlicenſibus conceſſum.

§. XXIV.

Indubitati ſc. iuris eſt apud Gorlicenſes teſtamenta omnia iudicialiter fieri debere. An vero priuilegium, quo de loquimur, ad eum quoque caſum, vbi teſtator iuxta diſpoſitionem *legis vltimae C. de fideicomm.* aliquid relinquit, extendendum veniat? controuerſum eſſe, ſcimus. Prima facie aiens ſententia verior videtur, quia

An diſtum priuilegium etiam ad l. vlt. C. de fideicom. pertineat?

C 3

1) diſtum

Rationes pro
affirmatiua.

1.)
2.)

3.)

4.)

5.)

6.)

1) dictum priuilegium, quo fraudibus & dolis, periculis-
que animarum obuictur, futurae lites, rixae & contro-
uerſiae & errores praescindantur, 2) maturo consilio &
deliberatione praehabita, ac ex certa ſcientia (*vti verba*
ipſius ſonant) datum eſt, & 3) de quibuscunque teſta-
mentis, codicillis, vel qualibet vltima voluntate, conce-
ptis verbis loquitur. Nunc autem 4) Principum pri-
uilegia ſunt legis inſtar. *v. l. 5. de teſtib. l. 2. C. de LL.*
l. 1. de conſt. Princ. priuati vero ne leges in teſtamentiſ
ſuis valeant, efficere non poſſunt, cum per pacta pri-
uatorum iuri publico derogari nequeat, *v. l. 38. ff. de pact.*
accedit quod 5) priuilegium ex eo dicatur, quia legem
generalem ciuilem priuat, & quoniam priuilegium a Prin-
cipe conceſſum derogat legi generali, & tollit etiam Statu-
tum ciuitatis, *v. l. 3. in f. C. de LL.* Et ita in Academia
IVLIA *Menſ. Febr. 1640.* pronunciatum, meminit RICH-
TER. *P. I. Dec. 4. n. 10.* quae notatio tamen a multis mirum
in modum taxatur, vti recte, noſtro iudicio, animad-
uertit STRYCK, *de priuilegiorum interpretatione,*
Cap. I. n. 9. 6) priuatis plane integrum non videtur
priuilegia Principum interpretari, ſed vbi dubius ho-
rum intellectus deprehenditur, *vel ad ipſum priuilegium*
concedentem, vel ſucceſſorem illius recurrendum, a. l. 11.
de LL. l. 191. de R. I. c. 12. X. de iudic. i. Corpz. P. II.
C. 6. def. 8. n. 3. ſeqq. & in iuripr. Conſiſt. L. II. T. 25.
def. 416. n. 10. & 12.

§. XXV.

Pro negatiua tamen sententia adducitur, quia ^{Rationes pro} ^{negatiua.}
 1) legum correctio vitanda, v. *Nou. 89. c. 7. §. l. 32. in f.*
C. de appellat. l. minime, de LL. 2) Lex posterior gene-
 raliter loquens, ad casum specialem regulariter extendi
 non debet, v. *l. 3. C. de silentiar. ibique BRVNNEM.*
n. 5.) casus autem l. f. C. de fideicom. omnino est fin-
 gularis atque specialis; 3) fauor vltimarum voluntatum
 in iure est maximus, (v. §. 1.) & 4) priuilegiorum con-
 cedens *SAEPE* ex voluntate, *SAEPIVS* ex hone-
 state, & *SAEPISSIME* ex necessitate, ab interpreta-
 tione priuilegiorum a semetipso vel Antecessoribus
 concessorum abstinet, eamque Ictorum seu Prudentum
 relinquit arbitrio, vti late hoc deducit STRYCK.
cit. dissert. C. II. n. 8. seqq. 5) in legum explicatione
 primo ad vsualem interpretationem, quae omnium opti-
 ma dicitur, hacque deficiente ad doctrinalem, & vltimo
 demum ad authenticam recurrendum esse, apparet ex
l. 32. pr. de LL. Authentica quippe interpretatio tunc
 saltem sibi vindicat locum, cum Priuilegiantis mens ne-
 quaquam ex verbis priuilegii inuestigari possit, v. *l. 9.*
C. de LL. RAVCHBAR. P. II. qu. 11. n. 142. quem
 sequitur CARPZOV. *P. II. C. 6. d. 8. n. 4.* denique
 6) verba priuilegii strictissime sunt accipienda, ita scil.
 vt quantum fieri potest, iuri communi minus derogent.
 v. *l. 12.*

1.)

2.)

3.)

4.)

5.)

6.)

Responsum
pro negativa.

v. l. 12. §. 1. de numerib. & honor. i. PHILIPP. ad Dec.
El. V. obs. 5. n. 25. Concludimus ergo ex his similibus-
que rationibus dispositioni legis fm. C. de fideicom. per
priuilegium VLADISLAI derogatum non esse, sed, hoc
non obstante, praxin dictae legis apud Gorlicenses adhuc
hodie obseruari. Hunc in modum etiam iudicarunt
Dni. Scabini Lipsienses versus Gorlicium Mense Dec. 1701.

§. XXVI.

Plura de hacce ytilissima materia facili quidem ne-
gotio adducere potuissim, cum vero partim temporis
angustia prohibear, partim etiam Academicae disserta-
tionis limites excedere nolui, filum abrumpo, adiuuendo
saltem Priuilegium VLADISLAI, cuius §. 23. mentio-
nem fecimus. Supremo autem Numini immortales,
quas possum, nuncupo grates pro concessa studiorum
meorum directione clementissima, cui & imposterum
omnes meos conatus commendo humillime, quo ce-
dant in Nominis Diuini gloriam & proximi emolu-
mentum, quorsum etiam laborum meorum
collinat vnicus

F I N I S.

B. Regis

B.

Regis WLADISLAI Priuilegium de confectione testamentorum Gorlicensibus datum, de Anno 1496.

WLADISLAVS Dei gratia Rex &c. &c. memoriae commendamus, quibus expedit vniuersis. Quia intelleximus ciues, incolas & habitatores oppidi nostri Görlitz in infirmitate constitutos, ac etiam alios per nonnullas personas, plerumque ni sine fraude & dolo ac frustra circumuentione haftenus ad testandum adductos esse, ac etiam aliquando adhuc induci, debitis solennitatibus inibi minime adhibitis, in haerendum ac alias legitime succedentium haud modicum praeiudicium, ita etiam, vt ipsae ecclesiasticae ac aliae personae se aliquando in executores Testamentorum siue vltimarum voluntatum deputari procurent, in executionis Testamentorum seu vltimarum huiusmodi voluntatum occultationem, intermissionem plerumque seu protelationem. Vnde saepius variae lites, rixae ac controuersiae subortae sunt & suboriri formidantur, in graue damnum & iacturam Reipublicae ibidem. Nos igitur fraudibus & do-

D

lis

his huiusmodi periculisque animarum obuiare, futurasque lites, rixas & controuersias & errores praescindere volentes, supplicationibusque humilibus dictorum ciuium, incolarum & inhabitatorum inclinati, ipsis quoque ciuibus, incolis & inhabitatoribus de competenti remedio prouidere cupientes, hoc priuilegio perpetuis futuris temporibus valituro, autoritate nostra Regia Regni Bohemiae decernimus, statuimus & ordinamus, maturo consilio & deliberatione praehabita, ac ex certa nostra scientia. Quod in quibuscunque Testamentis, Codicillis, vel qualibet vltima voluntate seu donatione, etiam aliis aut relictis, aut legatis, quibuscunque etiam ad pias causas per ciues, incolas, habitatores dicti oppidi siue sanos, siue in infirmitate constitutos, nunc & pro tempore fiendis & ordinandis, ad minus duo iurati ex Consulibus dicti oppidi, nec non ipsorum Consulium scriba, seu Notarius etiam iuratus ad hoc rogati, in maius robur & firmitatem permissorum interesse debeant & teneantur. Alioquin Testamenta, Codicilli, vltimae voluntates, institutiones haeredum seu substitutiones vulgares siue pupillares, donationes seu legata quaecunque alia, per quoscunque in dicto oppido ordinatae

tae

tae & institutae, nullius penitus sint roboris vel momenti. Indulgemus etiam dictis ciuibus, incolis, inhabitatoribus, quod si praesumeretur aliquem testari volentem contagioso morbo laborare, quod ex tunc Pro- Consul dicti oppidi pro tempore existens, possit & valeat duos fide dignos ciues deputare, vt testamento sic aegrotantis intersint, ipsum audiant & acceptent, veramque relationem de testamento ipso ad consulatum, sub iuramento Nobis & Consulatu dicti oppidi praestito, fideliter faciant, habeatque Testamentum huiusmodi sic conditum & ordinatum idem robor, eandemque vim & firmitatem, quod & quamuis, vt praemittitur, coram duobus de Consulatu & Notario dicti oppidi factum fuisset, haberet & habere possit. Volentes autem Testamentum seu vltimas voluntates suas coram Iudice nostro ac Scabinis in iudicio ibidem congregatis, maiorem solennitatem adhibendo, facere & ordinare testamentum seu vltimam huiusmodi voluntatem faciendi & ordinandi liberam habeant facultatem per praesentes. Volumus etiam, vt Pro- Consuli dicti oppidi cum adiunctis sibi Consulibus diligenter respiciant, &, quantum possunt, conentur, atque sollicitent, vt testamenta huiusmodi & vl-

timae voluntates suae, vt praemittitur, ordinatae & factae, debitae executioni demandentur. Nolumus tamen Clericis, aut aliis personis ecclesiasticis in suis testamentis vel aliis vltimis voluntatibus condendis siue ordinandis per praesentes in aliquo derogari. Etiam nolumus neque intendimus per huiusmodi nostras literas statutis & aliis literis ac priuilegiis dicti oppidi per Nos aut Antecessores nostros derogari. &c.

Nobilis-

NOBILISSIMO AC CLARISSIMO
DOMINO
ADAMO CHRISTLIEB
SCHOENIO
RESPONDENTI SVO
PRAESES.

QVae parentibus ex bene educatis liberis oritur voluptas, eam ex discipulis industriis doctrinae-que capacibus percipiunt, aliis erudiendis operam suam impendentes. Delectat auditor indefessus & alacer, cum nostra adhuc vitur institutione eiusque diligentiam intueri licet nobis praesentibus; magis vero adhuc delectat, vbi videmus eundem, quae ex nobis didicit in Reipublicae commodum conuertentem. Et haec quidem voluptas est omnia laborum taedia compenfans, quam ex Te etiam, NOBILISSIME DOMINE SCHOEN, percipio. Ex quo ingressus es Academiam, ultra quadriennium effluxit, & per hoc tempus lectionibus

1273
bus meis, Theoreticis & Practicis interfuisti talis semper, quales esse solent docentibus laetitiam creaturi. Iam, publicum profectuum specimen cum animo confitueris edere, de illo laetor maximopere, quod me ducem huc vsque studiorum *Tuorum*, adiutorem nunc elegeris. Sic participem veluti me reddis fructuum, quos semina scientiae ferunt *Tibi* primum a me tradita. Sed largior adhuc messis *Tibi* expectanda est. Conferet patria reduci industriae praemia. Haec laeta, filium recipiet literis tam probe excultum, tam aptum bono publico promouendo, haec demum merita *Tua* digne remunerabitur. Quos industriae *Tuae* fructus, si mox *Te* percipere audiueris, id gratiorem adhuc reddet *Tui* memoriam, cum iam ceteroquin inter illos auditorum meorum sis, quorum nunquam sine voluptate recordor. Vale, & quod huc vsque semper fecisti, me amare perge.

Scrib. Lipsiae e Musaeo, *Mense Jun. A. R. S.*

MDCCXXXVII.

Leipzig, Diss., 1737 A-C

VD 18

ULB Halle

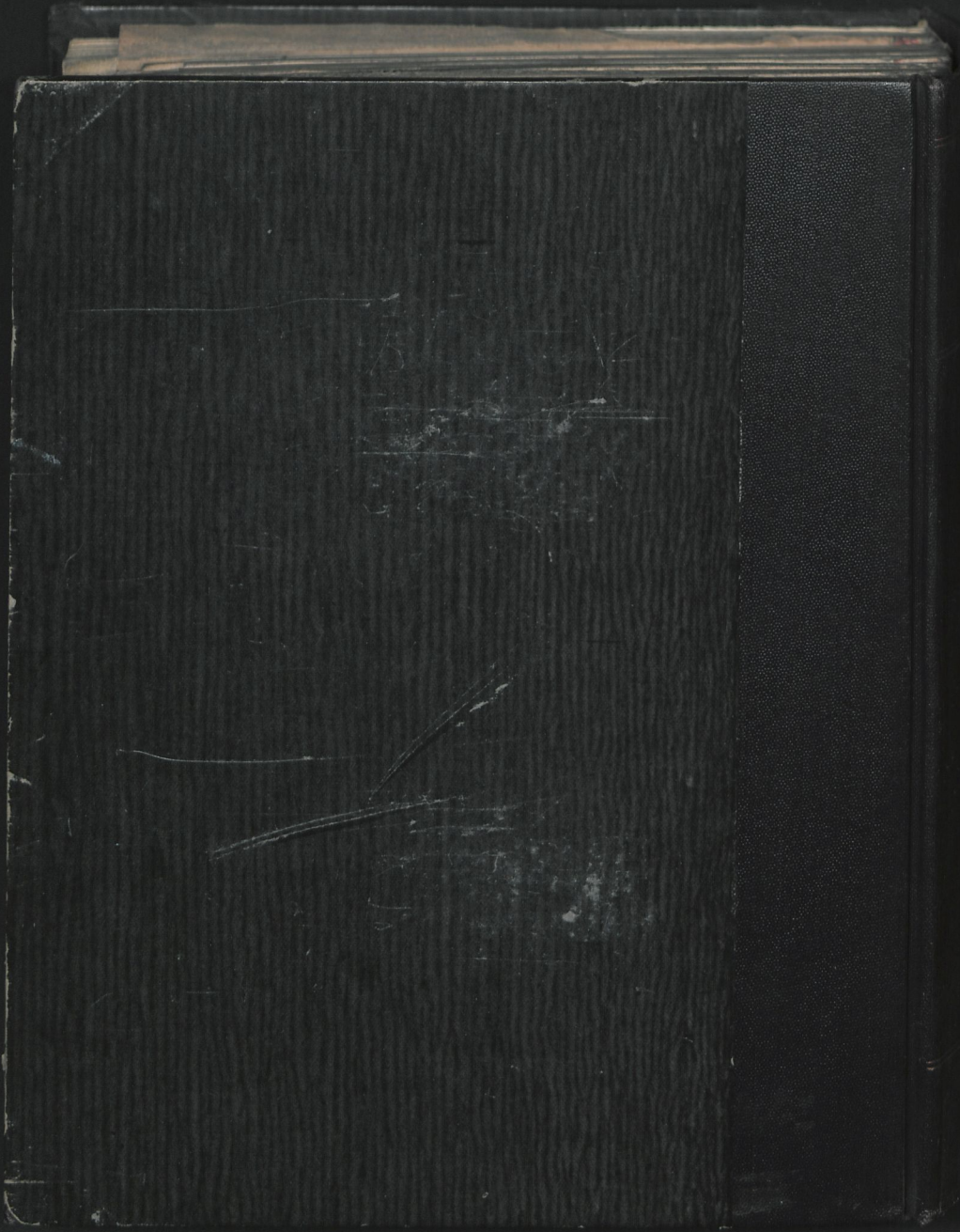
007 541 872

3

5b

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
**FIDEICOMMISSO
NVTV RELICTO**

1737, 14.

QVAM
MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
IN ACADEMIA LIPSIENSI
CONSENSV
P R A E S I D E
DN. ABR AHAMO KAESTNERO
IVRIVM DOCTORE ET PRACTICO

IN
AVDITORIO ICTORVM PETRINO
ERVDITORVM EXAMINI
SVMITTIT
ADAMVS Christlieb Schön
GORLIC. LVSAT.
AVCTOR RESPONDENS.

DIE XIV. IVNII, ANNO MDCCXXXVII.

L I P S I A E
LITERIS RICHTERIANIS.

